

Europese Monetaire Overeenkomst, met Bijlage en Protocol van voorlopige toepassing, op 5 augustus 1955 te Parijs gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE
ZAKEN EN VAN DE MINISTER ZONDER
PORTEFEUILLE

No. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
ontvangen: 6 september 1956.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitspraak van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste twintig leden der Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 6 oktober 1956.

's-Gravenhage, 3 september 1956.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, eerste lid, der Grondwet hebben wij de eer, U Hoogedelgestrengte hiernevens over te leggen de Franse en de Engelse tekst, alsmede een vertaling in het Nederlands, van de op 5 augustus 1955 te Parijs gesloten Europese Monetaire Overeenkomst, met Bijlage, en van het op dezelfde datum ondertekende Protocol van voorlopige toepassing (*Trb.* 1956, 66)¹).

Tevens gelieve U Hoogedelgestrengte aan te treffen een toelichtende nota bij deze Overeenkomst en dit Protocol.

Overeenkomst en Protocol zullen, wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft, slechts gelden voor Nederland.

*De Minister
zonder Portefeuille,*
J. LUNS.

*De Minister
van Buitenlandse Zaken a.i.,*
J. LUNS.

Toelichtende nota

Inleiding

Op 29 juli 1955 hechtte de Raad van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking zijn goedkeuring aan de in het kader van die Organisatie opgestelde „Europese Monetaire Overeenkomst”, daarbij de aangesloten Regeringen aanbevelend tot ondertekening van genoemde Overeenkomst over te gaan. Op 5 augustus 1955 werd de Overeenkomst door alle leden van de Organisatie ondertekend.

Het sluiten van de Europese Monetaire Overeenkomst, in het hiernavolgende kortheidshalve aangeduid als E.M.O., vloeide voort uit de door alle bij de O.E.E.S. aangesloten Regeringen gevoelde wenselijkheid, de nodige voorzieningen te treffen voor het geval een aantal landen ertoe mocht overgaan, hun valuta vrij inwisselbaar te verklaren. Men was het er algemeen over eens, dat in een dergelijk geval de Europese Betalings Unie in haar huidige vorm niet meer zou kunnen functioneren. Zoals bekend heeft de Europese Betalings Unie tweeërlei functie, t.w. het tot stand brengen van een maandelijks multilaterale compensatie van de in de loop van een maand ontstane bilaterale overschotten en tekorten en het automatisch verlenen van kredieten op basis van de bij de E.B.U. genoteerde netto-overschotten en -tekorten. Door het compensatiesysteem waren de Europese valuta's in feite onderling convertibel. Hierdoor verviel de valutarische noodzaak van het handhaven van een evenwicht in de bilaterale verhoudingen en werd een verdergaande internationale arbeidsverdeling met alle daaraan verbonden voordelen mogelijk gemaakt. Daarnaast bracht de omstandigheid, dat slechts voor een deel de intra-Europese saldi in goud behoeften te worden afgedekt, de O.E.E.S.-leden er eerder toe de risico's van verdere opheffing van bestaande kwantitatieve beperkingen te aanvaarden.

¹) Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Door het sluiten van de E.M.O. heeft men enerzijds de aanleiding tot een eventuele, bij een wegvallen van de E.B.U. naar voren tredende neiging, het intra-Europese handelsverkeer weder bij wege van bilaterale akkoorden te regelen, willen wegnemen en heeft men voorts de voorwaarden willen scheppen, dat de bereikte resultaten bij het streven, het handelsverkeer van kwantitatieve restricties te bevrijden, niet in gevaar worden gebracht.

Zoals nader zal worden toegelicht, zal de automatische kredietverlening van de E.B.U. onder de werking van de E.M.O. worden vervangen door niet-automatische kredieten, waarvoor aanvragen van geval tot geval zullen worden beoordeeld. Een en ander maakte het echter niet mogelijk, het kredietsysteem in het betalingssysteem onder te brengen (in het E.B.U.-verdrag werd binnen het quotum verrekening voor een deel in goud en voor een deel door kredietverlening voorgeschreven). De E.M.O. valt dan ook in twee gedeelten uiteen. Het eerste gedeelte bevat bepalingen met betrekking tot de oprichting van een „Europees Fonds”, dat tot taak heeft de eerdergenoemde niet-automatische monetaire kredietverlening tot stand te brengen, het tweede gedeelte betreft de oprichting van een multilateraal verrekeningssysteem, dat een institutionele steun zal dienen te verschaffen aan het Europese betalingsverkeer, nadat een aantal landen hun valuta's vrij inwisselbaar hebben verklaard.

In het hiernavolgende zullen de verdragsbepalingen in deze volgorde worden toegelicht.

Het stemt de ondergetekenden tot voldoening, dat de Regering van de Verenigde Staten van Amerika de steun, die zij aan de samenwerkende West-Europese landen bij de oprichting van de E.B.U. verleende, thans wil voortzetten in die zin, dat het z.g. „stamkapitaal” van de E.B.U. ad ca \$ 271,5 mln bij de inwerkingtreding van de E.M.O. zal worden overgedragen aan het in te stellen Europese Fonds. Het komt hun voor, dat mede door deze steun het Europese Fonds in staat zal zijn een effectieve hulp te verlenen aan de landen, die in moeilijkheden geraken.

Inhoud van de Overeenkomst

De Overeenkomst bestaat uit 4 hoofdstukken:

- I. Europees Fonds
 - II. Multilateraal verrekeningssysteem
 - III. Administratief en financieel beheer
 - IV. Slotbepalingen
- en een bijlage inzake de liquidatie van het Fonds.

Met betrekking tot de afzonderlijke artikelen valt het volgende te vermelden.

Artikel 1

De overeenkomstsluitende partijen stellen binnen het kader van de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking een Europees Fonds en een Multilateraal Verrekeningssysteem in.

Bij de uitvoering van de Overeenkomst zal derhalve voor bepaalde beslissingen onder nader te bespreken modaliteiten de medewerking van de Raad van genoemde Organisatie nodig zijn.

HOOFDSTUK I

Europees Fonds

Artikel 2

Het Europese Fonds heeft ten doel de verlening van kredieten aan leden, die in tijdelijke algemene betalingsmoeilijkheden zijn geraakt en ten gevolge waarvan de handhaving door het betrokken land van de bestaande liberalisatiemaatregelen in intra-Europees verband in gevaar komt. Hieruit volgt, dat geen kredietverlening plaatsvindt aan landen, die ten opzichte van andere West-Europese landen een tekort hebben, hoewel hun totale betalingsbalans in evenwicht is. Het ligt evenmin in de bedoeling, steun te verlenen in het geval, dat het betalingsbalanstekort van een lid een zodanig karakter heeft, dat geen nadelige gevolgen voor de liberalisatie in O.E.E.S.-verband zijn te verwachten.

De onder (2) genoemde functie — de vergemakkelijking van de werking van het multilaterale verrekeningssysteem — wordt bij de toelichting op de bepalingen inzake dit systeem nader besproken.

Artikel 3

Het Fonds zal werken met een kapitaal ter grootte van \$ 600 mln.

Dit bedrag zal het Fonds verkrijgen:

a. door de overdracht van het stamkapitaal van de E.B.U. ad ca \$ 271,5 mln, en

b. door bijdragen van de overeenkomstsluitende partijen tot een bedrag van ca \$ 328,5 mln.

Ad a. Deze overdracht neemt enerzijds de vorm aan van een overdracht van de door de Regering van de Verenigde Staten aan de E.B.U. beschikbaar gestelde bedragen aan goud in convertibele valuta (ca \$ 113 mln), daarnaast van de overdracht van een liquide vordering op de Regering van de Verenigde Staten (ca \$ 123,5 mln) en tenslotte van de bij de oprichting van de E.B.U. verstrekte leningen aan Noorwegen (\$ 10 mln) en Turkije (\$ 25 mln), welke worden afgelost gedurende 15 jaar, te rekenen vanaf het moment van liquidatie van de Europese Betalings Unie. Het is duidelijk, dat laatstgenoemde aan het Fonds overgedragen activa in beginsel geen betekenis hebben voor de feitelijke kredietverlening door het Europese Fonds, doch slechts een garantiefunctie kunnen vervullen.

Ad b. Het bedrag, dat door ieder van de overeenkomstsluitende partijen moet worden betaald, is bepaald op basis van de verhouding der E.B.U.-quota der onderscheidene landen. Voor Zweden echter, dat zich niet kon verenigen met het voor hem op deze basis berekende bedrag van \$ 21 mln, is de contributie gesteld op \$ 15 mln; daartegenover zullen het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Duitsland elk \$ 2 mln meer bijdragen in het Europese Fonds. De Nederlandse contributie is op basis van de verhouding tussen zijn quotum in de E.B.U. en het totaal der E.B.U.-quota vastgesteld op \$ 30 mln.

De in de Overeenkomst genoemde „unit of account” heeft dezelfde goudpariteit als de U.S.A.-dollar.

Artikel 4

Dit artikel bevat een nadere uitwerking van artikel 3. Waar men het niet noodzakelijk achtte, dat het gehele Fonds bij de oprichting wordt volgestort, was het gewenst een regeling te treffen voor de volgorde, waarin door de betrokken leden en de Verenigde Staten zou worden bijgedragen. Men heeft zich gebaseerd op het „a dollar for a dollar” beginsel: met een inbreng in het Fonds van het door de Verenigde Staten beschikbaar gestelde E.B.U. stamkapitaal gaat een storting van contributies door de aangesloten landen tot een zelfde bedrag gepaard. Deze regel geldt uiteraard niet voor het bedrag, waarmee de bijdragen van de gezamenlijke overeenkomstsluitende partijen het bedrag van het aan het Fonds beschikbaar te stellen stamkapitaal van de E.B.U. overtreffen.

Het ligt in de bedoeling, dat bij de inwerkingtreding van de Overeenkomst in eerste instantie het reeds door de Verenigde Staten aan de E.B.U. beschikbaar gestelde bedrag aan convertibele activa (\$ 113 mln), alsmede de leningen aan Noorwegen en Turkije (in totaal \$ 35 mln) aan het Fonds worden overgedragen. Op deze inbreng door de Verenigde Staten ad \$ 148 mln zal volgen een storting van een zelfde bedrag door de West-Europese landen, zulks naarmate het Fonds deze middelen voor de vervulling van zijn taak nodig heeft. Bij een verdere overdracht door de Verenigde Staten van het E.B.U.-stamkapitaal zal tegelijkertijd en tot een gelijk bedrag een storting door de West-Europese landen plaatsvinden.

Wanneer in het Fonds het gehele stamkapitaal van de E.B.U. is ingebracht en de gezamenlijke landen hetzelfde bedrag hebben gestort — het Fonds omvat dan ca \$ 543 mln — blijft nog ter storting door de West-Europese landen een bedrag van ca \$ 57 mln.

Men heeft de mogelijkheid willen openhouden, dat leden, indien en zolang hun betalingsbalanspositie daartoe aanleiding geeft, hun contributie geheel of voor een deel eerst dan betalen, wanneer alle andere contributies zijn gestort. Het bedrag, waartoe men uitstel zal verlenen, is in totaal niet meer dan de reeds genoemde ca \$ 57 mln, zijnde het bedrag, dat in laatste instantie moet worden gestort. Deze faculteit zal slechts aan een lid worden verleend op voorwaarde, dat, indien de positie van het betrokken land zou veranderen, de noodzaak van de verlening van uitstel opnieuw zal worden onderzocht. Het verlenen van uitstel aan één of meer landen betekent, dat in eerste instantie de overige landen een groter deel van hun contributie zullen moeten storten.

Artikel 5

Lid a. Wanneer een deel van de in het Fonds gestorte bedragen niet langer vereist is voor de uitvoering van de taken van het Fonds, kan de Organisatie besluiten dit te doen terugbetalen en/of te blokkeren op een speciale rekening van het Fonds.

Lid b. De terugbetalingen aan de onderscheidene leden geschieden in goud in verhouding tot hun bijdragen aan het Fonds. Bij terugbetaling wordt voorrang verleend aan de bedragen, ter zake waarvan de landen overeenkomstig artikel 4 aanvankelijk uitstel van betaling hadden verkregen. Indien het Fonds de conform dit artikel terugbetaalde middelen nodig heeft, kan het deze opnieuw opvragen.

Lid c. Overeenkomstig het „a dollar for a dollar” principe wordt bij elke terugbetaling van contributies, voor zover die niet betreft de contributies, waarvan storting werd uitgesteld overeenkomstig artikel 4, een bedrag van het oorspronkelijke stamkapitaal van de E.B.U. aan de beschikkingsmacht van het Fonds onttrokken en geblokkeerd op een speciale rekening van het Fonds.

In *lid d* wordt erop gewezen, dat de geblokkeerde middelen weer ter beschikking van het Fonds komen, wanneer ook de overeenkomstsluitende partijen hun terugontvangen contributies opnieuw ter beschikking van het Fonds stellen.

Artikel 6

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 7

Lid a. In dit lid komt duidelijk naar voren het niet-automatische karakter van de door het Europese Fonds te verlenen kredieten door aan de Organisatie de beslissing over te laten, of en, zo ja, onder welke voorwaarden kredieten zullen worden verleend. Mede onder verwijzing naar artikel 2, waar wordt aangegeven in welke gevallen tot kredietverlening wordt overgegaan, zij er hier op gewezen, dat de wijze, waarop de Organisatie tot een beslissing komt, wordt geregeld in Hoofdstuk III van de Overeenkomst.

Lid b behoeft geen nadere toelichting.

Lid c. Kredieten worden verleend voor een periode van ten hoogste twee jaar; ook wanneer het kredietverkrijgende land het verstrekte krediet niet aanstonds opneemt, begint de termijn van twee jaar op het moment van de kredietverlening. Aflossing vóór de vervaldatum is mogelijk.

Lid d. Met het kredietverkrijgende land kan worden overeengekomen, dat het ter zake van het opgenomen krediet verhandelbare schuldbekentenissen afgeeft; een en ander behoeft echter ook de goedkeuring van het land, in welks valuta deze schuldbekentenissen worden afgegeven. Het Fonds garandeert echter deze schuldbekentenissen niet.

HOOFDSTUK 2

Multilateraal verrekeningssysteem

Artikel 8

Voor een belangrijk deel vindt het intra-Europese betalingsverkeer plaats via de multilaterale arbitrage (d.w.z. aankoop en verkoop van valuta op vrije markten). Deze zal nog in be-

tekenis toenemen, wanneer een aantal landen tot convertibiliteit zal zijn overgegaan. Niettemin is het om redenen, die later zullen worden besproken, gewenst, dat de mogelijkheid van een systematische afwikkeling van vorderingen en schulden blijft bestaan. In verband daarmee heeft men voorzien in een multilateraal verrekeningssysteem, dat na de liquidatie van de E.B.U. de periodieke afrekening van debet- en credit-saldi van centrale banken op van tevoren vastgelegde voorwaarden mogelijk maakt en waarbij de centrale banken bereid zijn om elkaar binnen zekere grenzen tot het moment van de periodieke afrekening krediet te verlenen (de z.g. interim-financiering).

Artikel 9

Lid a. Een van de belangrijkste elementen van het multilaterale verrekeningssysteem is de zekerheid ten aanzien van de marges, waarbinnen de koersen fluctueren. Deze heeft men willen bereiken door alle deelnemende landen te verplichten, uiterste aan- en verkoopkoersen vast te stellen voor het goud, de U.S.A.-dollar of enige andere convertibele valuta. Deze koersen dienen ook als basis voor de maandelijkse verrekening. Ten aanzien van de keuze van de valuta, onderscheidenlijk het vaststellen van de koersspreiding is ieder land geheel vrij. Niettemin wordt, zoals in de préambule van de Overeenkomst staat en in een later te bespreken „déclaration d'intention” is opgenomen, van de aangesloten landen verwacht, dat zij de koersspreiding zo beperkt en constant mogelijk houden.

Lid b. Ook indien de door een land vastgestelde aan- en verkoopkoersen dezelfde zijn, m.a.w. als het land slechts de midenkoers vaststelt, moet hiervan mededeling worden gedaan.

Lid c. De vaststelling van aan- en verkoopkoersen is uiteraard zonder betekenis voor landen, wier valuta niet genoteerd wordt door één of meer centrale banken; zij kan daarom achterwege blijven.

Artikel 10

Lid a en lid b. Aan de interim-financiering zijn grenzen gesteld om te voorkomen, dat een lid een onbeperkt beroep kan doen op deze vorm van kredietverlening door een ander lid. De in tabel III vastgestelde limiet geeft zowel aan tot welk bedrag een land gerechtigd is tot kredietverkrijging van de gezamenlijke andere landen als tot welk bedrag het in totaal verplicht is zijn valuta aan andere landen ter beschikking te stellen. Ter vaststelling van de genoemde limiet heeft men genomen 10 % van het bedrag, dat een land in de E.B.U. binnen het quotum aan krediet ontvangt onderscheidenlijk verleent. Voor een aantal landen met een klein E.B.U.-quotum, die dientengevolge ook een zeer beperkte ruimte in de interim-financiering toegewezen zouden krijgen, is de limiet hoger gesteld, t.w.:

voor Oostenrijk	op \$ 5 mln (in plaats van op \$ 4.2 mln)
voor Griekenland	op \$ 5 mln (in plaats van op \$ 2.7 mln)
voor IJsland	op \$ 2 mln (in plaats van op \$ 0.9 mln)
voor Portugal	op \$ 5 mln (in plaats van op \$ 4.2 mln)
voor Turkije	op \$ 5 mln (in plaats van op \$ 3 mln)

De Nederlandse limiet in de interim-financiering is overeenkomstig het zo juist genoemde beginsel gesteld op \$ 22 mln.

Lid c behoeft geen toelichting.

Artikel 11

Dit artikel geeft aan de aard van de schuldverhoudingen, welke onder de maandelijkse verrekening zullen vallen. Waar, zoals in artikel 12 wordt vermeld, afrekening in U.S.A.-dollars plaatsvindt, is het noodzakelijk tot omrekening (in U.S.A.-dollars) van dealdi in de verschillende valuta te geraken. In dit artikel wordt voorts voor elke categorie aangegeven, tegen welke koersen deze omrekening plaatsvindt.

Lid a vermeldt de aard van de schuldverhoudingen, die aan het eind van de maand kunnen worden afgewikkeld. Elk land moet mededeling doen van:

1. het bedrag, dat het aan andere landen ter beschikking heeft gesteld in de eigen valuta, en het bedrag, dat het van een ander land in diens valuta heeft ontvangen; dit zijn de schuld-

verhoudingen, die voortvloeien uit de reeds eerder besproken interim-financiering;

2. het bedrag, dat het in de valuta's van elk der andere landen aanhoudt uit hoofde van de conform artikel 15 aangeelde ad hoc overeenkomsten, welke het onder de maandelijkse verrekeningen wenst te brengen. Meestal neemt deze kredietverlening de vorm aan van een vrijwillige aankoop van de valuta door een ander land ter ondersteuning van de koers. Gezien dit vrijwillige karakter, heeft men voor dit soort schuldverhoudingen maandelijkse afrekening niet verplicht gesteld;

3. het saldo op een bilaterale rekening uit hoofde van een bilaterale betalingsovereenkomst. De betekenis van deze overeenkomsten voor het multilaterale verrekeningssysteem wordt behandeld in artikel 16.

In lid b wordt aangegeven tegen welke koers de omrekening van deze saldi in U.S.A.-dollars dient te geschieden:

a. Indien een land de eigen valuta aan een ander land ter beschikking heeft gesteld (conform lid a (1)), wordt aan het eind van de maand afgerekend tegen de aankoopkoers, zoals deze overeenkomstig artikel 9 is bekendgemaakt.

b. Houdt een land de valuta van een ander land aan (conform lid a (2)), dan vindt verrekening plaats op basis van de verkoopkoers, zoals deze door het debiteurland is bekendgemaakt.

Men kan hier een vergelijking treffen met de normale bankpraktijk, waar verrekening van valuta eveneens plaatsvindt tegen aan- en verkoopkoersen.

c. De uit een bilateraal akkoord voortvloeiende saldi, die in de maandelijkse verrekening worden gebracht, worden omgerekend tegen de koers, die tussen de bilaterale partners is overeengekomen.

Lid c. In artikel 9 werd vermeld, dat elk land vrij is in de keuze van de waarde, waarvoor het een aan- en verkoopkoers vaststelt. Ten behoeve van de maandelijkse verrekeningen is het wenselijk, dat een land, dat zijn valuta niet in U.S.A.-dollars, doch in een andere convertibele valuta of in goud heeft vastgelegd, op basis hiervan aan de Organisatie eveneens mededeelt welke verhouding het in acht genomen wenst te zien tussen enerzijds de waarde, waarin het zijn aan- en verkoopkoersen heeft vastgelegd, en anderzijds de dollar. Men kan dit ook als volgt stellen: ten behoeve van genoemde berekeningen is het noodzakelijk, dat men zich op een valuta baseert; derhalve dienen naast een eventuele koersnotering voor andere waarden de aan- en verkoopkoersen voor de U.S.A.-dollar te worden vastgesteld.

Lid d. Het nettobedrag in U.S.A.-dollars, dat een land aan het eind van een maand van de gezamenlijke landen moet ontvangen, onderscheidenlijk moet betalen, wordt berekend door compensatie van de overeenkomstig lid b van dit artikel in dollars omgerekende bilaterale debet- en creditsaldi, als bedoeld in lid a van dit artikel.

Artikel 12

Lid a. De verrekeningen aan het eind van de maand vinden plaats in U.S.A.-dollars en worden betaald aan, onderscheidenlijk ontvangen van het Europese Fonds, dat naast de kredietverlening dus ook tot taak heeft de vorming van werkkapitaal in het intra-Europese betalingsverkeer.

Lid b. behoeft geen nadere toelichting.

Lid c. Het risico, dat een debiteur zijn schulden over een bepaalde verrekeningsperiode niet afwikkelt, wordt tot een bedrag van \$ 50 mln gedragen door het Fonds. Voor zover de niet afgewikkelde schuld een bedrag van \$ 50 mln te boven gaat, komt dit voor rekening van de bilaterale crediteuren. De landen, die over de betrokken verrekeningsperiode een vordering hadden op het in gebreke blijvende land en deze vordering reeds uit het Fonds hebben ontvangen, dienen derhalve bij non-betaling door de debiteur het bedrag, waarvoor zij zelf het risico

van non-betaling door de debiteur lopen, aan het Fonds in U.S.A.-dollars terug te betalen, waartegenover zij een vordering op het Fonds ontvangen. Later plaatsvindende terugbetalingen door de debiteur worden onder de crediteuren in verhouding tot hun vordering op het Fonds verdeeld.

Lid d. De vorderingen en schulden, welke blijven bestaan als gevolg van non-betaling door een debiteur, zijn vorderingen op en schulden aan het Fonds. Zij luiden in rekeneenheden en niet in de valuta, waarin de schuldverhouding oorspronkelijk was vastgelegd.

Artikel 13

Om koersrisico's als gevolg van een wijziging van de koersmarges te voorkomen, is de volgende regeling getroffen. Het land, dat zijn marges wijzigt, en de andere landen, voor wat betreft hun verhouding ten opzichte van het eerstgenoemde land, zullen de uitstaande saldi op het moment van wijziging van de marges opgeven. De bilaterale saldi vóór en na de margewijziging worden afzonderlijk berekend op basis van de oude en de nieuwe aan- en verkoopkoersen.

Artikel 14

De vraag of een land koersen voor goud of voor dollars vaststelt, heeft slechts academische betekenis zolang de huidige verhouding tussen beide gehandhaafd blijft. Op deze verhouding is de Amerikaanse goudpolitiek van grote invloed. Hoewel het voorhands niet waarschijnlijk lijkt, dat de Verenigde Staten tot een wijziging van hun goudpolitiek zullen overgaan, is niettemin in de Overeenkomst met de mogelijkheid ervan rekening gehouden en heeft men het wenselijk geacht enige voorzieningen te treffen, gezien de hoogst belangrijke consequenties, die een gewijzigde goudpolitiek zou kunnen hebben voor de werking van het multilaterale systeem en voor de posities der aan dit systeem deelnemende landen. Immers, afgezien van maatregelen, die de landen dientengevolge nemen, leidt een wijziging van de waardeverhouding tussen het goud en de U.S.A.-dollar ertoe, dat de valuta van de landen, die koersen voor goud hebben vastgesteld, apprecieert, onderscheidenlijk deprecieert ten opzichte van de landen, die koersen voor de U.S.A.-dollar hebben vastgesteld.

Lid a. De mogelijkheid van een wijziging van de Amerikaanse goudpolitiek houdt enerzijds in het risico van een onderlinge koersverschuiving tussen de aan het multilaterale verrekeningssysteem deelnemende landen, indien niet alle landen dezelfde basis van vastlegging van hun valuta hebben gekozen, anderzijds de mogelijkheid van daling van de reële waarde van de saldi, die immers in dollars worden afgerekend. Slechts ten aanzien van de saldi, die uit de verplichting tot interim-financiering voortvloeien, heeft men voorzieningen voor beide genoemde risico's getroffen. Voor wat betreft de saldi, die niet automatisch onder de maandelijkse verrekening vallen, maar ten aanzien waarvan de landen het recht hebben deze daarin te brengen (dit zijn de saldi, voortvloeiende uit de in de artikelen 15 en 16 behandelde ad hoc overeenkomsten en bilaterale overeenkomsten), heeft men slechts het risico van een onderlinge koersverschuiving willen opvangen, doch niet het risico van een daling van de reële waarde dezer saldi.

Uiteraard kan men koersrisico's slechts opvangen, als een duidelijk onderscheid wordt gemaakt tussen de saldi, die vóór de wijziging van de goudpolitiek zijn ontstaan, en de saldi, die daarna zijn gevormd. In verband daarmee is bepaald, dat bij een gewijzigde Amerikaanse goudpolitiek de overeenkomstsluitende partijen zo snel mogelijk de op het moment van wijziging uitstaande saldi moeten opgeven.

De saldi uit hoofde van ad hoc overeenkomsten worden in U.S.A.-dollars omgerekend tegen de tot genoemd tijdstip geldende verkoopkoers; de saldi, voortvloeiende uit bilaterale overeenkomsten, worden in dollars omgerekend tegen de daarbij overeengekomen koersen. Deze bedragen worden aan het eind van de maand in U.S.A.-dollars afgerekend.

De uit hoofde van interim-financiering op het moment van wijziging van de Amerikaanse goudpolitiek uitstaande saldi worden eerst tegen de op dat moment geldende aankoopkoer-

sen omgerekend in U.S.A.-dollars; deze bedragen in U.S.A.-dollars worden op basis van de oude goudprijzen omgerekend in hoeveelheden goud. De afrekening hiervan aan het eind van de maand vindt in goud plaats.

Lid b. In geval van een wijziging van de goudprijs door de Regering van de Verenigde Staten is, in verband met de grote betekenis hiervan, bepaald, dat een diepgaand onderzoek moet worden ingesteld naar de invloed van een dergelijke wijziging op de werking van het verrekeningssysteem, ten einde na te gaan of en, zo ja, in hoeverre wijzigingen in het systeem moeten worden aangebracht. Beslissingen tot wijziging van het systeem kunnen slechts worden genomen, indien een aantal partijen, dat ten minste 50 % van de totale contributies aan het Europese Fonds bijdragen, hiermee instemt. De partijen, die zich tegen een dergelijke wijziging verzetten, krijgen het recht hun deelneming aan het multilaterale verrekeningssysteem aan het eind van de maand, waarin de goudprijs wordt gewijzigd, te beëindigen; zij blijven echter wel lid van het Europese Fonds.

Lid c. Wanneer de Regering van de Verenigde Staten een beperking in de goudaan- en verkooppolitiek afkondigt, dan is dit een voorval, waarin, gezien de veelheid van vormen, die een dergelijke beperking kan aannemen, niet door een voorafgaande beslissing van de Raad van de O.E.E.S. kan worden voorzien. Een dergelijke beperking moet echter wel als van ingrijpende betekenis voor het multilaterale verrekeningssysteem worden beschouwd. Derhalve is het noodzakelijk een diepgaand onderzoek in te stellen naar de voorwaarden, die vervuld moeten zijn, wil het multilaterale verrekeningssysteem bevredigend kunnen blijven functioneren. Ook in dit geval kan een land zijn deelneming aan het verrekeningssysteem op het moment van wijziging van de Amerikaanse goudaan- en verkooppolitiek beëindigen; gezien de fundamentele betekenis, behoeft een dergelijk land niet zijn deelneming aan het systeem tot het eind van de maand voort te zetten.

Lid d. Indien op het moment van wijziging van de goudpolitiek der Verenigde Staten de verrekeningen over de aan de lopende verrekeningsperiode voorafgaande periode nog niet hebben plaatsgevonden, dan geschiedt verrekening op de in lid *a* aangegeven wijze.

Artikel 15

De verplichting van de overeenkomstsluitende partijen tot het verlenen van interim-kredieten sluit in geen dele uit, dat twee centrale banken geheel vrijwillig een regeling treffen, ter ondersteuning van de koersen van hun valuta. Dergelijke overeenkomsten kunnen zowel gesloten worden tussen landen met convertibele valuta, tussen landen met convertibele en landen met inconvertibele valuta en tussen landen, die beide een inconvertibele valuta hebben. Dit soort overeenkomsten is uiteraard slechts denkbaar, wanneer het een valuta betreft, die op de wisselmarkt van het steunverlenende land wordt genoteerd. Gezien het vrijwillige karakter, heeft de crediteur het recht, niet de plicht, de uit dergelijke overeenkomsten voortvloeiende in zijn bezit zijnde saldi te verrekenen via het verrekeningssysteem. Noodzakelijk is dan echter, dat een dergelijke overeenkomst bij de Organisatie wordt aangemeld.

Artikel 16

Hoewel bilaterale betalingsakkoorden niet bij het beginsel van een multilateraal verrekeningssysteem passen, dient niettemin rekening te worden gehouden met de omstandigheid, dat tussen overeenkomstsluitende partijen, waarvan één of beide inconvertibele valuta hebben, om praktische redenen betalingsakkoorden bestaan.

Indien dergelijke overeenkomsten extra onderlinge kredietfaciliteiten beogen — dus boven de in het kader van de interim-financiering verleende kredietfaciliteiten —, dienen zij ingevolge lid *a* gedetailleerd aan de Organisatie te worden aangemeld. De Organisatie kan de landen ingevolge lid *b* aanbevelen, de Overeenkomst te herzien, indien deze de werking van het multilaterale verrekeningssysteem zou benadelen.

Lid c. Indien aan een dergelijke aanbeveling geen gevolg wordt gegeven, kan de Organisatie besluiten de bilaterale saldi uit hoofde van genoemde bilaterale overeenkomsten buiten de maandelijkse verrekening te houden. Indien niettemin bij de maandelijkse verrekeningen toch met een dergelijke saldi blijkt te zijn rekening gehouden, dan wordt een en ander ongedaan gemaakt door terugbetaling aan het debiteurland door het crediteurland via het Fonds.

Lid d. Ook kan de Organisatie besluiten om die bilaterale saldi buiten de maandelijkse afrekening te houden, die hun oorzaak vinden in een overschrijding van de kredietlimiet, zoals deze in de betrokken overeenkomst is vastgelegd.

HOOFDSTUK III

Administratief en financieel beheer

Artikelen 17, 18, 19 en 20

Deze artikelen regelen de administratieve en organisatorische uitwerking van de Overeenkomst. De hoogste autoriteit is de Raad van Organisatie voor Europese Economische Samenwerking. Het regelmatig toezicht is toevertrouwd aan een Commissie van Bestuur, terwijl de technische uitvoering berust bij een Agent, de Bank voor Internationale Betalingen te Bazel. De Raad is bevoegd alle besluiten te nemen, die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van de Overeenkomst. Zodanige besluiten zullen met eenstemmigheid worden genomen en zullen bindend zijn voor alle overeenkomstsluitende partijen. Met het beginsel van eenstemmigheid wordt in enkele gevallen gebroken. Geen goedkeuring van een partij is vereist, als het erom gaat, een uitspraak te doen over de schorsing van dat land. Zolang de betrokken partij geschorst is, is haar medewerking aan de besluitvorming evenmin vereist. Tenslotte is de medewerking van een partij niet vereist, wanneer het een aanbeveling betreft inzake een bilaterale overeenkomst, zoals bedoeld in artikel 16, waaraan die partij deelneemt. Ook de beslissing, dat de saldi, uit dergelijke overeenkomsten voortvloeiende, buiten de maandelijkse verrekeningen worden gehouden, kan zonder instemming van de betrokken partijen worden genomen.

Wanneer de werking van de Overeenkomst geëindigd is met betrekking tot een partij, is haar goedkeuring niet vereist behalve wat betreft de aansprakelijkheid van de gezamenlijke partijen voor in gebreke blijvende debiteuren (artikel 12c) en voor wat betreft de consequenties van een wijziging van de Amerikaanse goudpolitiek (artikelen 14b en c).

De Commissie van Bestuur zal krachtens artikel 19 bestaan uit maximaal 7 leden, die worden benoemd door de Raad van de Organisatie op aanwijzing van de overeenkomstsluitende partijen. De zittingsduur is vastgesteld op een jaar, doch de leden zijn herkiesbaar.

Een lid van de Commissie van Bestuur, dat zitting heeft voor een partij, die geschorst is, zal gedurende de periode van schorsing niet deelnemen aan de vergaderingen van de Commissie. Het lidmaatschap vervalt, wanneer een lid zitting heeft voor een partij, die de Overeenkomst opzegt.

Een vertegenwoordiger van de Regering van de Verenigde Staten, alsmede de voorzitter van de Commissie voor het Intra-Europese Betalingsverkeer uit de O.E.E.S. zullen de vergaderingen bijwonen en hebben het recht om aan de discussies deel te nemen.

De beslissingen van de Commissie van Bestuur worden met een meerderheid van ten minste vier stemmen genomen. Zij zullen niet door de Raad van de Organisatie kunnen worden gewijzigd, tenzij zij in strijd zouden zijn met de Overeenkomst of met vroegere beslissingen van de Raad van de Organisatie. Indien en zolang niet de beslissingen van de Commissie van Bestuur worden gewijzigd door de Raad van de O.E.E.S., zijn de beslissingen bindend voor alle overeenkomstsluitende partijen, behalve waar het betreft de consequenties van een wijziging van de Amerikaanse goudpolitiek (artikelen 14b en c) en voor het geval, dat een partij na afloop van het eerste jaar niet

deelneemt aan de beslissing om het multilaterale verrekeningssysteem te verlengen.

Artikelen 21, 22 en 23

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.

Artikel 24

De rekeneenheid zoals die bij de E.B.U. werd gehanteerd wordt ook onder de werking van de Europese Monetaire Overeenkomst gehandhaafd.

Artikel 25

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

HOOFDSTUK IV

Slotbepalingen

Artikel 26

Dit artikel behoeft geen nadere toelichting.

Artikel 27

De onderhavige Overeenkomst wordt van kracht nadat zij door alle overeenkomstsluitende partijen is bekrachtigd. Daarnaast dienen een aantal landen die te zamen ten minste 50 % van het totaal der E.B.U.-quota hebben en die tezamen eveneens ten minste 50 % van de contributie aan het Europese Fonds voor hun rekening nemen, de Organisatie van hun voorname in kennis hebben gesteld, het E.B.U.-Verdrag te beëindigen en de E.M.O. in werking te doen treden. Voor een beschouwing over de betekenis van deze bepaling moge worden verwezen naar de toelichting op artikel 5 van het Zevende Aanvullende Protocol tot wijziging van het Verdrag inzake oprichting ener Europese Betalings Unie van 19 september 1950.

Voorts dient overeenkomstig de liquidatiebepalingen van het E.B.U.-Verdrag (art. 12 van Bijlage B) met goedkeuring van de Regering der Verenigde Staten de overdracht van het zgn. „stamkapitaal” aan het Europese Fonds te hebben plaatsgevonden.

Indien deze voorwaarden vervuld zijn, zijn alle Regeringen, die de Overeenkomst hebben ondertekend, gebonden, hieraan deel te nemen.

De Overeenkomst wordt niet van kracht ten opzichte van het land, dat reeds vóór de beëindiging van het E.B.U.-Verdrag uit de E.B.U. is getreden; het procentueel aandeel van een dergelijk land zal ook niet in aanmerking worden genomen bij de vaststelling van het gezamenlijke procentuele aandeel in de totale quota en het totaal der contributies aan het Europese Fonds van de landen, die van de E.B.U. naar de E.M.O. willen overgaan.

Artikel 28

Lid a, b en c. Alle Leden van de O.E.E.S. hebben de E.M.O. ondertekend. In dit artikel heeft men voorzieningen getroffen voor het geval dat niet alle O.E.E.S.-Leden tot ondertekening zouden zijn overgegaan. Voorts opent dit artikel de mogelijkheid van toetreding tot de E.M.O. voor Regeringen, die in de toekomst Lid van de O.E.E.S. zouden worden. De in dit artikel mogelijk gemaakte latere toetreding tot de E.M.O. geschiedt op door de Organisatie vast te stellen voorwaarden.

Lid d. Als een Regering later toetreedt, zullen de rechten en verplichtingen uit hoofde van de deelneming aan het Europese Fonds dezelfde zijn als wanneer zij reeds vanaf de inwerkingtreding van de Overeenkomst had deelgenomen.

Artikel 29

Lid a. De Organisatie kan onder bepaalde nader vast te stellen voorwaarden de werking van de Overeenkomst ten opzichte van een partij opschorten. In de eerste plaats is dit het geval, wanneer het betreffende land niet zijn verplichtingen uit hoofde van de Overeenkomst nakomt of het niet handelt overeenkomstig de beslissingen, die door de Organisatie hetzij op grond van de E.M.O., hetzij met betrekking tot de vrijmaking

van het goederen- of dienstenverkeer worden genomen. Hier wordt o.m. een duidelijk verband gelegd tussen de verplichtingen, voortvloeiende uit de Liberalisatiecode en rechten, welke men aan het Europese Fonds kan ontlenen. De mogelijkheid is voorts opengelaten, dat op andere gronden de werking van de Overeenkomst wordt opgeschort.

Lid b. Indien een land niet zijn verplichtingen in het multilaterale verrekeningssysteem nakomt, vindt opschorting van de werking van de gehele Overeenkomst — dus ook voor zover deze het Europese Fonds betreft — plaats zonder voorafgaande beslissing van de Organisatie. Wel is een beslissing van de Organisatie vereist om de opschorting te doen beëindigen. Door deze automatische opschorting, die, zoals hieronder wordt besproken, ver gaande consequenties heeft, heeft men een strenge sanctie willen plaatsen op het goed functioneren van het multilaterale verrekeningssysteem.

Lid c. In dit lid worden aangegeven de gevolgen van een opschorting, tenzij de Organisatie anders beslist. De kredietverlening aan het betreffende land wordt beëindigd. Dit betekent onder meer, dat het door het betreffende land nog niet opgenomen deel van de verleende kredieten niet zal worden beschikbaar gesteld en dat reeds opgenomen kredieten onmiddellijk zullen moeten worden terugbetaald (uitgezonderd de in artikel 4b behandelde overgenomen vorderingen op Noorwegen en Turkije). Daarentegen dient dat land wel te blijven bijdragen aan het Europese Fonds en zal het ter zake hiervan rente ontvangen.

Artikel 30

Lid a. Indien een Regering uit de Organisatie treedt, zal op het tijdstip van uittreding de deelneming aan het Europese Fonds worden beëindigd en zal de deelneming aan het multilaterale systeem aan het eind van de lopende verrekeningsperiode aflopen, tenzij de Organisatie anders beslist. Deze bepaling hangt samen met de nauwe band, die is gelegd tussen het lidmaatschap van de O.E.E.S. en deelneming aan de Europese Monetaire Overeenkomst.

Lid b en c. De Organisatie kan op elk moment en onder bepaalde door haar vast te stellen voorwaarden de werking van de Overeenkomst doen beëindigen ten aanzien van een partij die overeenkomstig artikel 29 is geschorst. Niet alleen de Organisatie, ook een overeenkomstsluitende partij zelf kan een dergelijke beslissing nemen, echter met goedkeuring van de Organisatie op door deze te stellen voorwaarden.

Lid d. Na afloop van de termijn, waarvoor de Overeenkomst voorlopig is aangegaan, t.w. drie jaar, kan een partij met inachtneming van een opzeggingstermijn van drie maanden uittreden.

Lid e. Indien een overeenkomstsluitende partij uittreedt, vinden de verrekeningen aan het eind van de lopende verrekeningsperiode plaats. De kredietverlening door het Europese Fonds aan de uittredende partij wordt beëindigd; verleende kredieten moeten op het moment van de uittreding worden terugbetaald, uitgezonderd de reeds eerder genoemde overgenomen vorderingen op Noorwegen en Turkije. De bijdrage van het uittredende land wordt voor een deel terugbetaald door een bepaald gedeelte van de op het moment van uittreding aanwezig zijnde liquide middelen ter beschikking te stellen, voor de rest door van alle aan het Fonds terugbetaalde kredieten een zelfde gedeelte aan het uittredende land te betalen. Het gedeelte, dat het uittredende land van de beschikbare liquide middelen, onderscheidenlijk van de terugbetaalde kredieten ontvangt, wordt bepaald door de verhouding van de door dit land op het moment van uittreding per saldo verleende bijdrage en het totaal van het aan het Fonds beschikbaar gestelde werk-kapitaal (dus zowel uit hoofde van contributies als van overdracht van het stamkapitaal).

Lid f. Indien de voorgenomen uittreding van een land vóór het moment, waarop die uittreding van kracht wordt, hetzij wordt gevolgd door het besluit van de Organisatie, de werking van de Overeenkomst te doen beëindigen, hetzij door een si-

tuatie, waarbij het contributiebedrag van de leden, die de Overeenkomst niet opzegden, minder dan 50 % van de totale contributie wordt, treden niet de uittredingsbepalingen doch de liquidatiebepalingen in werking.

Artikel 31

Lid a. Waar het uiteraard voor een belangrijk deel slechts mogelijk is aan de hand van de feitelijke ontwikkelingen vast te stellen of het multilaterale systeem op een bevredigende wijze functioneert, zal vóór het einde van het eerste jaar diepgaand moeten worden onderzocht, onder welke voorwaarden het systeem kan blijven werken.

Lid b en c. Indien een land op grond van de bevindingen, bedoeld onder lid *a*, niet aan een dergelijke verlenging deelneemt, kan dit land uit het multilaterale systeem treden; de rechten en verplichtingen jegens het Europese Fonds blijven dan gehandhaafd. Terugbetaling van verleende kredieten en van contributie vindt derhalve dan niet plaats. De overige landen kunnen het verrekeningssysteem handhaven.

Artikel 32

Ten minste drie maanden vóór het verstrijken van de periode, waarvoor de gehele Overeenkomst is aangegaan, wordt nagegaan op welke voorwaarden verlenging zou kunnen plaatsvinden. Indien een land niet aan de verlenging deelneemt, gelden de uittredingsbepalingen. In dit geval vindt dus wél terugbetaling van verleende kredieten en contributies plaats.

Artikel 33

Lid a. Op elk moment kan de Raad van de Organisatie, die met eenstemmigheid beslist, tot liquidatie besluiten.

Lid b. Na drie jaar — de periode, waarvoor in eerste instantie de Overeenkomst werd aangegaan — kan, behoudens een tegenovergestelde beslissing van de Organisatie, op elk moment eveneens een besluit tot liquidatie worden genomen door een aantal overeenkomstsluitende partijen, die te zamen meer dan 50 % van de totale contributie bijdragen. Het is derhalve niet mogelijk, dat één partij een liquidatie kan tegenhouden. Behoudens een andere beslissing van de Organisatie zal het multilaterale systeem automatisch eindigen, wanneer de daaraan nog deelnemende leden minder dan 50% van de totale contributie bijdragen en dus landen, die te zamen meer dan 50 % van de contributies dragen, zijn uitgetreden.

Lid d. Het reeds eerder behandelde procentuele aandeel in de totale contributie wordt vastgesteld op basis van de officieel vastgestelde contributies en dus niet bijv. op basis van de werkelijk betaalde contributies.

Lid e. Bij beëindiging van de Overeenkomst behoeven, in tegenstelling met het geval van schorsing of van uittreding, verleende kredieten niet onmiddellijk te worden terugbetaald, doch vindt afwikkeling plaats overeenkomstig de bij de verlening van het krediet aangegane voorwaarden. De liquidatiebepalingen zijn opgenomen in een bijlage bij de Overeenkomst, welke hieronder wordt besproken.

Bijlage

(Liquidatie van het Europese Fonds)

Paragraaf 1. Indien de Overeenkomst is geëindigd, blijft het Fonds bestaan tot het moment, waarop de laatste terugbetaling van de door het Fonds verleende kredieten (waartoe in dit verband ook de rente wordt gerekend) plaatsvindt. Gezien de in artikel 7, lid *c*, genoemde maximumtermijn van kredietverlening, kan het Fonds niet langer dan twee jaar na het besluit tot liquidatie blijven bestaan.

Paragraaf 2. De liquidatie van het Fonds houdt in eerste instantie in, dat men de op het moment van beëindiging van de Overeenkomst beschikbaar zijnde liquide middelen en de daarna beschikbaar komende middelen gebruikt om aan de aan-

gesloten landen hun bijdragen terug te betalen en voorts voor de hernieuwde samenstelling van het aan het Europese Fonds getransfereerde E.B.U.-stamkapitaal ad ca \$ 270 mln.

De beschikbaar komende middelen vloeien voort uit de terugbetaling van door het Fonds verleende kredieten, de terugbetaling uit hoofde van de reeds eerder genoemde overgenomen vorderingen op Noorwegen en Turkije en uit de betalingen aan het Fonds uit hoofde van de bepalingen in de later te behandelen paragrafen 5 en 6 van deze Bijlage.

Lid b. Indien een land een schuld jegens het Fonds heeft, zal deze zoveel mogelijk gecompenseerd worden met de door het Fonds aan het betreffende land terug te betalen contributies. Dit betekent, dat de beschikbare liquide middelen, die verdeeld kunnen worden, met het bedrag, waartoe compensatie mogelijk is, worden vergroot. Een terugbetaling op de reeds genoemde overgenomen vorderingen dient voor hernieuwde samenstelling van het stamkapitaal.

Lid c. Behoudens uitzonderingen, die in de hierna te bespreken artikelen 3 en 4 worden vermeld, wordt elk bedrag, dat voor verdeling beschikbaar is, voor de helft onder de overeenkomstsluitende partijen verdeeld en voor de andere helft aan het stamkapitaal uitgekeerd. Dit is opnieuw een uitvloeisel van het reeds behandelde „a dollar for a dollar” beginsel.

Paragraaf 3. In deze paragraaf worden enige uitzonderingen gemaakt op de algemene regel inzake de verdeling van de beschikbaar zijnde of komende liquide middelen:

a. Het bedrag, dat bij terugbetaling van contributies aan het werkkapitaal van het Fonds werd onttrokken en werd geblokkeerd (vgl. art. 5 van de Overeenkomst) wordt gebruikt voor aanvulling van het stamkapitaal; dit bedrag behoort namelijk tot het stamkapitaal en dient bij deblokking dus niet onder alle belanghebbenden te worden verdeeld.

b. Een eventueel saldo van rentebaten zal voor een deel worden toegevoegd aan het stamkapitaal en voor de rest aan de overeenkomstsluitende partijen ter beschikking worden gesteld. Een ander geschiedt in de verhouding, waarin gemiddeld het stamkapitaal en de bijdragen van de overeenkomstsluitende partijen deel van het werkkapitaal hebben uitgemaakt. Men wil derhalve de resultaten van het Fonds, welke voortvloeien uit de activiteiten van het Fonds, verdelen op basis van de deelneming in het werkkapitaal. Het is duidelijk, dat in verband met de mogelijkheid van uitstel van contributiebepaling de deelneming in het werkkapitaal doorgaans niet in dezelfde verhouding plaatsvindt als deelneming in het totale kapitaal van het Fonds.

c. Een algemene regel bij de terugbetaling is, dat de laatst betaalde bijdragen het eerst worden uitgekeerd; overeenkomstig deze regel worden eerst de uitgestelde contributies terugbetaald en eerst daarna worden tevens bedragen toegevoegd aan het stamkapitaal.

Paragraaf 4. De laatste fasen van de liquidatie omvatten de volgende maatregelen, welke de voorafgaande goedkeuring van de Organisatie behoeven:

i. De nog uitstaande initiële kredieten aan Noorwegen en Turkije worden bestemd voor hernieuwde samenstelling van het stamkapitaal; immers, het is ook als onderdeel van het stamkapitaal, dat deze initiële kredieten aan het Fonds worden overgedragen. Overeenkomstig het „a dollar for a dollar” beginsel worden tot het bedrag van de aan het stamkapitaal toegevoegde overgenomen vorderingen, uitkeringen aan de overeenkomstsluitende partij in liquide middelen gedaan.

ii. Het is denkbaar, dat, in dit stadium van de liquidatie aangekomen, de gezamenlijke landen meer van het Fonds te vordren hebben dan het bedrag, dat nog aan het stamkapitaal moet worden toegevoegd, onderscheidenlijk meer aan het stamkapitaal moet worden toegevoegd dan aan de gezamenlijke O.E.E.S.-landen moet worden uitgekeerd. Dit kan o.m. samenhangen met de omstandigheid, dat het Fonds wel het stamkapitaal tot een bedrag van \$ 148 mln van de E.B.U. heeft

overgedragen gekregen, doch dat de deelnemende landen nooit tot dit bedrag stortingen in het Fonds hebben verricht. Een dergelijke ongelijkheid is ook mogelijk, wanneer het Fonds geheel is volgestort zonder dat aan een land uitstel van betaling is verleend overeenkomstig Artikel 4d van de Overeenkomst. De uitzonderingen van par. 3 van de Bijlage zijn hier niet van toepassing; er wordt evenwel aan de gezamenlijke O.E.E.S.-landen betaald als aan het stamkapitaal toegevoegd. Derhalve blijft er een ongelijkheid tussen beide elementen bestaan. In verband met het „a dollar for a dollar” beginsel is het gewenst, dat voor het verschil de O.E.E.S.-landen een uitkering ontvangen, onderscheidenlijk een bedrag aan het stamkapitaal wordt toegevoegd.

Paragraaf 5. In deze paragraaf worden de gevolgen van niet-terugbetaling door een land van de door het Europese Fonds verleende kredieten behandeld.

Lid a. Het niet terugbetalen van kredieten komt voor de ene helft ten laste van het stamkapitaal, voor de andere helft in verhouding tot hun contributies ten laste van de aangesloten landen. Indien een debiteurland niet betaalt, worden door het Fonds aan de aangesloten landen en het stamkapitaal vorderingen op het Fonds toegekend, die geacht worden in aftrek te komen van de door het Fonds te restitueren contributies, onderscheidenlijk van de aan het stamkapitaal toe te voegen bedragen. Latere terugbetalingen door het debiteurland aan het Fonds komen ten goede aan het stamkapitaal en de O.E.E.S.-landen, en wel in verhouding tot het bedrag van de vorderingen, die aan het stamkapitaal en aan elk van de landen zijn toegekend.

Lid b. De ongelijkheid, waarvan in par. 4 (2) sprake is, schept in het onderhavige geval bijzondere problemen. Wanneer een debiteur tijdens de liquidatie van het Fonds in gebreke blijft, heeft de gelijkmaking van de aan leden-landen uit te keren contributie aan het aan het stamkapitaal toe te voegen bedrag, zoals beoogd in par. 4 (2), nog niet kunnen plaatsvinden; evenmin is dit het geval met betrekking tot de recht-trekking als voorzien in par. 4 (1). In een dergelijk geval is het denkbaar, dat door de toekenning van dubieuze vorderingen landen meer contributies terugbetaald krijgen dan zij beschikbaar hebben gesteld of de totale toevoeging aan het stamkapitaal groter zal zijn dan het oorspronkelijke bedrag van \$ 270 mln. In dit geval blijft het onderhavige risico van niet-betaling niettemin in zijn geheel voor het betreffende land en voor het stamkapitaal. Dit brengt mee, dat het verschil door de betreffende landen en uit het stamkapitaal in goud aan het Fonds moet worden overgedragen.

Lid c. Zoals in lid a werd vermeld, geschieden terugbetalingen op dubieuze vorderingen aan het Fonds zolang dit bestaat. Bij beëindiging van de werkzaamheden van het Fonds worden de dubieuze vorderingen aan de aangesloten landen en het stamkapitaal overgedragen en komen de vorderingen van de O.E.E.S.-landen en het stamkapitaal op het Fonds ter zake van de dubieuze vorderingen te vervallen.

Paragraaf 6. Lid a en b. In deze paragraaf worden de risico's van niet-betaling in het multilaterale verrekeningssysteem behandeld. Deze risico's worden gedurende het bestaan van het Fonds tot een bedrag van \$ 50 mln gedragen door het Fonds (vgl. artikel 12 van de Overeenkomst); bij liquidatie komen de risico's voor de ene helft ten laste van de aangesloten landen, voor de andere helft ten laste van het stamkapitaal. In dit laatste geval zullen, evenals bij het niet terugbetalen van kredieten van het Europese Fonds, vorderingen op het Fonds aan het stamkapitaal en aan de aangesloten landen worden toegekend. Een en ander zal worden beschouwd als een terugbetaling van contributies aan de aangesloten landen, onderscheidenlijk als een verdere hernieuwde samenstelling van het stamkapitaal.

Lid c heeft dezelfde strekking als paragraaf 5, lid b, van deze Bijlage.

Lid d. Indien het Fonds ophoudt te bestaan, zullen de vorderingen, die niet zijn betaald en waarvoor aan de aangesloten landen en aan het stamkapitaal vorderingen op het Fonds zijn toegekend, vorderingen van de landen en van het stamkapitaal worden.

Paragraaf 7. Indien een land niet aan zijn verplichtingen jegens het Fonds heeft voldaan, vinden geen terugbetalingen van contributies aan genoemd land plaats.

Paragraaf 8. Voor zover er tijdens de liquidatie van het Fonds een batig saldo op de resultatenrekening zou ontstaan, zal dit voor een deel aan het stamkapitaal, voor een deel aan de aangesloten landen ten goede komen, en wel in verhouding tot de gemiddelde deelneming in het werkkapitaal van het Fonds. Overeenkomstig deze regel worden ook de saldi, vóór de liquidatie ontstaan, verdeeld.

Paragraaf 9. Lid a. Indien de ontbinding van het Europese Fonds zodanig is gevorderd, dat de aangesloten landen hun contributies hebben terugontvangen, voorts het stamkapitaal in zijn geheel opnieuw is samengesteld en ten slotte de netto-baten van het Fonds zijn verdeeld, volgt de laatste fase van de liquidatie, t.w. de verdeling van het stamkapitaal onder de overeenkomstsluitende partijen. Dit stamkapitaal werd, zoals reeds is opgemerkt, bij de oprichting van de E.B.U. in het kader van de Marshall-hulp aan de gezamenlijke West-Europese landen beschikbaar gesteld en zou bij ontbinding van de E.B.U. worden verdeeld volgens een in het E.B.U.-Verdrag aangegeven sleutel, die dezelfde was als bij de verdeling van de Marshall-hulp over het jaar 1949/1950. Thans ligt het in de bedoeling, dat aan het Europese Fonds het stamkapitaal wordt overgedragen. Verdeling hiervan wordt nu uitgesteld tot de liquidatie van het Europese Fonds, doch vindt dan volgens de oorspronkelijke verdeelsleutel, overgenomen in tabel C, plaats.

Lid b. Een land, dat niet zijn verplichtingen jegens het Fonds heeft nagekomen, heeft geen recht op een aandeel in het stamkapitaal.

Lid c. De Regering van de Verenigde Staten moet instemmen met de verdeling van het stamkapitaal; zij heeft het recht het stamkapitaal gedeeltelijk of geheel te bestemmen voor doeleinden, welke aan de gezamenlijke overeenkomstsluitende partijen of aan één of meer hunner ten goede komen.

Lid d. De landen, die een aandeel in het stamkapitaal ontvangen, moeten dit op een zodanige wijze gebruiken, dat de Europese samenwerking wordt bevorderd. De aanwending moet onder meer dienen voor handhaving van onderlinge transferabiliteit der Europese valuta's, bevordering van de intra-Europese liberalisatie van het handelsverkeer, bevordering van de industriële en de agrarische produktie of handhaving van interne financiële stabiliteit.

Lid e. Vorderingen van een land uit hoofde van de verdeling van het stamkapitaal worden gecompenseerd met de schulden van het betreffende land jegens het Fonds.

Protocol van voorlopige toepassing van de Europese Monetaire Overeenkomst

Volgens artikel 27 treedt de Overeenkomst eerst in werking nadat deze door alle Regeringen is bekrachtigd. Het kan echter noodzakelijk zijn, dat de bepalingen van de Overeenkomst reeds met ingang van een vroegere datum worden toegepast. Daartoe strekkende voorzieningen zijn in dit Protocol opgenomen.

Afgezien van de bekrachtiging worden in het Protocol dezelfde voorwaarden gesteld ten aanzien van de definitieve inwerkingtreding als in de Overeenkomst zelf (paragrafen 1 en 2).

In paragraaf 3 wordt rekening gehouden met de mogelijkheid, dat een Regering de bepalingen van de Overeenkomst eerst kan toepassen na bekrachtiging. In deze positie bevinden zich, blijkens de bij de ondertekening gemaakte voorbehouden,

de Regeringen van het Koninkrijk der Nederlanden, de Bondsrepubliek Duitsland en de Zwitserse Bondsstaat. Laatstgenoemde heeft evenwel inmiddels de Overeenkomst en het Protocol van voorlopige toepassing bekrachtigd.

Een Regering, die tot de Overeenkomst is toegetreden, kan zulks ook doen tot het Protocol (paragraaf 4).

Paragraaf 5 regelt de terugtrekking van een Regering, indien zij niet in staat is de Overeenkomst te bekrachtigen.

Paragraaf 6. Indien een aantal Regeringen zich terugtrekt en de overgeblevenen te zamen minder dan 50 % van de totale contributie voor hun rekening hebben genomen, kan de werking van het Protocol worden beëindigd, evenals dit in een soortgelijk geval met de Overeenkomst mogelijk is.

Paragraaf 7. Ingeval de situatie volgens de paragrafen 5 en 6 zich voordoet, gelden de uitredings- en liquidatieregelingen zoals aangegeven in artikel 30 en de Bijlage bij de Overeenkomst.

Slotbeschouwing

Na de voorgaande overwegend technische bespreking van de afzonderlijke artikelen stellen ondergetekenden er prijs op, thans nog enige algemene beschouwingen te wijden aan de betekenis van de Europese Monetaire Overeenkomst.

Zoals reeds in de inleiding van deze Toelichting werd vastgesteld, is de Europese Monetaire Overeenkomst opgesteld om daarmee te voorzien in de moeilijkheden, die als gevolg van het wegvallen van de Europese Betalings Unie bij de invoering van convertibiliteit door een aantal West-Europese landen zouden kunnen ontstaan. Zij is het resultaat van een langdurig overleg tussen de Leden van de O.E.E.S. Enerzijds vond dit overleg plaats in een speciaal voor de bestudering van het convertibiliteitsvraagstuk ingestelde Ministeriële Werkgroep, anderzijds was het de Commissie van Bestuur van de E.B.U., welke zich met name in de laatste maanden vóór de totstandkoming van de Overeenkomst intensief met het convertibiliteitsprobleem heeft beziggehouden.

Reeds bij verschillende gelegenheden hebben de ondergetekenden gewezen op de grote voordelen, die zouden zijn verbonden aan invoering van convertibiliteit. Op de voorgrond staat de daardoor ontstane mogelijkheid van een verdergaande internationale arbeidsverdeling, die o.m. zal leiden tot een toenemende welvaart en ook een zekere versterking van de concurrentiepositie van West-Europa zal meebrengen. Er is echter tevens bij herhaling gewezen op het feit, dat, wil vrije inwisselbaarheid van valuta's materieel enig effect sorteren, deze gepaard moet gaan met maatregelen ter vrijmaking van het handelsverkeer. Steeds werd er daarbij de aandacht op gevestigd, dat de maatregelen op monetair gebied niet als doel in zich zelf zouden kunnen worden beschouwd, maar slechts als middel om het handelsverkeer zoveel mogelijk optimaal te doen plaatsvinden. De ondergetekenden hebben zich steeds op het standpunt geplaatst, dat invoering van convertibiliteit in geen geval een teruggang zou mogen betekenen ten aanzien van wat reeds thans bij de vrijmaking van het goederenverkeer is bereikt; met name wordt daarbij gedacht aan de reeds ver voortgeschreden liberalisatie in O.E.E.S.-verband.

In beginsel vervalt bij een invoering van convertibiliteit elk valutair motief voor de handhaving van een regionaal handelspolitiek systeem; in wereldverband van kracht zijnde regels zouden het handelspolitieke systeem van de O.E.E.S. moeten vervangen. De ervaring tot nu toe is echter geweest, dat in wereldverband geldende regels niet zo stringent kunnen worden toegepast als ten aanzien van een beperkte groep landen mogelijk is; duidelijk is een en ander naar voren gekomen bij de herziening van de Algemene Overeenkomst betreffende Tarieven en Handel (G.A.T.T.)¹⁾. Hieraan moet nog worden toegevoegd, dat het zich laat aanzien, dat niet alle landen bereid zullen zijn bij aanvaarding van non-discriminatie, hun vèrgaande O.E.E.S.-liberalisatie uit te breiden tot niet-O.E.E.S.-

landen, doch eerder geneigd zullen zijn, uit vrees voor de Amerikaanse concurrentie, met hun O.E.E.S.-liberalisatie terug te gaan. De omstandigheid voorts, dat naar alle waarschijnlijkheid niet alle O.E.E.S.-landen tegelijk convertibel zullen worden, maakt het denkbaar, dat de inconvertibel blijvende landen de nieuw convertibel geworden landen handelspolitiek op dezelfde wijze behandelen als de reeds langer convertibele landen en er derhalve een discriminatie tussen de O.E.E.S.-landen onderling zou ontstaan.

Het stemt de ondergetekenden tot voldoening te kunnen vaststellen, dat alle Leden van de O.E.E.S. het erover eens zijn, dat invoering van convertibiliteit in geen geval mag leiden tot een teruggang in de bereikte intra-Europese liberalisatie en dat het geheel van non-discriminatoire handelspolitieke regels, zoals vervat in de Liberalisatiecode, zal blijven bestaan.

Met de handhaving van een non-discriminatoire regionaal handelspolitiek systeem dienen bepaalde maatregelen op monetair terrein gepaard te gaan. Enerzijds dient de wijze van afwikkeling van schuldverhoudingen zodanig te zijn, dat er geen valutaire motieven bestaan voor een discriminatoire politiek; anderzijds maakt een vèrgaande liberalisatie in regionaal verband onderlinge kredietverlening noodzakelijk, omdat aldus de betalingsbalansrisico's van nieuwe liberalisatiemaatregelen beter te aanvaarden zijn. Deze beide elementen, reeds in de E.B.U. aanwezig, zijn — uiteraard in verband met gewijzigde omstandigheden in een enigszins andere vorm — in de Europese Monetaire Overeenkomst opgenomen.

Wat de monetaire kredietverlening betreft, moge worden opgemerkt, dat, naarmate het economische herstel van West-Europa in de afgelopen jaren voortschreed, de omvang hiervan kon worden beperkt, hetgeen o.m. geschiedde door een verhoging van de goudpercentages in de E.B.U. Zolang echter de deviezenreserves van verschillende West-Europese landen beperkt blijven, is een zekere korte kredietverlening onontbeerlijk. Zonder deze zou de bereikte liberalisatie van het handelsverkeer zeer labiel zijn en zouden handelsbelemmeringen worden opgeworpen, zodra zich betalingsbalansmoeilijkheden zouden voordoen.

Het laat zich aanzien, dat door de invoering van convertibiliteit de wenselijkheid van de verlening van monetaire kredieten zal toenemen. De grotere toepassingsmogelijkheid van een convertibele valuta, waardoor bijv. saldi in die valuta ook kunnen worden gebruikt voor aankopen in het dollargebied, maakt een groter beroep op de deviezenreserves van een land waarschijnlijk. In dit licht moet worden gezien het streven de voor de financiering van het internationale verkeer beschikbare middelen zo doeltreffend mogelijk te gebruiken. O.m. komt dit streven tot uiting bij het Internationale Monetaire Fonds, dat eensdeels door verlening van „standby credits”, andersdeels door een soepeler trekkingspolitiek, de mogelijkheid van een beroep op de bij haar aanwezige middelen wil vergroten.

Daarnaast zal het hier aan de orde zijnde Europese Fonds op tijdelijke basis kredieten verlenen aan landen, die in betalingsbalansmoeilijkheden geraken. Het Bestuur van het Fonds zal van geval tot geval hiertoe besluiten. Hier ligt een belangrijk verschil ten opzichte van de Europese Betalings Unie, waar kredietverlening geheel automatisch plaatsvindt op basis van de overschotten en tekorten in het intra-Europese verkeer. De aan dit automatisme inherente bezwaren zijn onder meer, dat krediet wordt verleend, onafhankelijk van de oorzaken van de ontstane tekorten (het is bijv. denkbaar, dat deze zijn toe te schrijven aan een onjuiste monetaire politiek van het betrokken land), of van de wenselijkheid van kredietverlening (deze is bijv. kwestieus in het geval van een land, dat een tekort heeft in het intra-Europese verkeer, doch algemeen een betalingsbalans evenwicht heeft).

In een niet-automatisch stelsel van kredietverlening als voorzien in het Europese Fonds kan men deze bezwaren vermijden. Bovendien bestaat de mogelijkheid, dat aan de verlening van een dergelijk krediet door het Fonds voorwaarden worden verbonden ten aanzien van de door het krediet vragende land te voeren externe of interne economische politiek. Ook thans houdt de O.E.E.S. zich hiermee bezig; zij zal door het

¹⁾ Vergelijk Bijl. Hand. II 1955/56 — 4367 (R 41).

Europese Fonds mogelijk aan haar aandringen op de aangesloten landen, om een bepaalde politiek te voeren, meer kracht kunnen bijzetten. In tegenstelling met wat wel eens wordt beweerd, n.l. dat als gevolg van de overgang naar een betalingsstelsel in ruimer verband de Europese samenwerking haar betekenis zou verliezen, zou men geneigd zijn te verwachten dat de O.E.E.S. in haar positie zal worden versterkt.

Bij convertibiliteit vervalt de valutaire betekenis van een onderscheid van de betalingsverhoudingen ten opzichte van landen of groepen van landen. In verband daarmee zal bij de beoordeling van een kredietaanvraag rekening worden gehouden met de totale betalingsbalanspositie van het betreffende land.

Het Europese karakter van het Fonds vloeit voort uit de bepaling, dat de algemene betalingsbalansmoeilijkheden van een zodanige aard moeten zijn, dat zij een bezwaar opleveren voor een handhaving van de bestaande liberalisatie in O.E.E.S.-verband. Door in dergelijke gevallen steun te verlenen, heeft men een terugval van de O.E.E.S.-liberalisatie tot het niveau van de dollarliberalisatie willen verhinderen bij de invoering van convertibiliteit, een terugval, die uiteraard vooral te verwachten zou zijn van landen met geringe deviezenreserves of van landen, die in tijdelijke betalingsbalansmoeilijkheden zouden verkeren, en, zoals reeds eerder werd opgemerkt, van landen, die bij convertibiliteit niet bereid zouden zijn de Amerikaanse concurrentie te aanvaarden.

Wat betreft het tweede element van de E.B.U., het verrekeningssysteem, kan men zich de vraag stellen, waarom men op dit punt ook na de invoering van convertibiliteit door een aantal West-Europese landen nog bepaalde regels heeft willen stellen. Men kan daarbij denken aan de periode vóór 1940 toen ook over het algemeen geen speciale instituten bestonden om het internationale betalingsverkeer te doen plaatsvinden. Dit geschiedde toen door de multilaterale arbitrage, die op grond van koersverschillen valuta op de ene markt koopt en op de andere markt verkoopt. Waar convertibiliteit inhoudt, dat de ene valuta vrij in de andere kan worden omgezet, is een institutioneel betalingssysteem voor convertibele valuta in principe niet nodig. Ten aanzien van inconvertibele valuta echter is een overdracht per definitie niet onbeperkt mogelijk.

Het is daardoor denkbaar, dat een opeenhöping van saldi in een bepaalde valuta plaatsvindt, hetgeen zou kunnen leiden tot bilaterale verhoudingen met alle daaraan verbonden nadelen, onder meer op handelspolitiek gebied. Hier blijkt duidelijk de wenselijkheid van een multilateraal systeem, volgens hetwelk periodiek de debiteurlanden hun schulden aan een centraal instituut voldoen en de crediteuren hierdoor worden voldaan. Eventuele niet afgewikkelde schuldverhoudingen worden nu in multilateraal verband behandeld.

Het laat zich aanzien, dat het voorgestelde multilaterale verrekeningssysteem wel in de zo juist geschetste behoeften, die zich na de invoering van convertibiliteit zouden voordoen, kan voorzien. De convertibele landen zullen waarschijnlijk weinig gebruik maken van het systeem. Dit is vooral toe te schrijven aan het feit, dat de maandelijkse afrekening tegen de uiterste aan- en verkoopkoersen plaatsvindt. Zij zullen er zoveel mogelijk naar streven de aan het eind van de maand te verrekenen saldi uit hoofde van interim-financiering of ad hoc overeenkomsten reeds in de loop van de maand tegen op de markt geldende koersen, die mogelijk gunstiger en in het ongunstigste geval gelijk zijn aan de koersen van de maandelijkse verrekening, af te wikkelen. Voor wat betreft de saldi in inconvertibele valuta kan de maandelijkse afrekening wel van belang zijn, omdat ten aanzien van deze saldi niet de zekerheid bestaat, dat zij kunnen worden afgesloten.

Het multilaterale verrekeningssysteem is van betekenis als institutioneel kader, waarbinnen het intra-Europese betalingsverkeer plaatsvindt. Als zodanig moet het systeem worden beschouwd als een versterking voor een voortgezette nauwe Europese economische samenwerking.

Zeer centraal in de discussies over het multilaterale verrekeningssysteem is steeds geweest het vraagstuk van de wissel-

koersen. Het is mogelijk, dat bij convertibiliteit, die de mogelijkheid zou openen van een groter beroep op de deviezenreserves, sommige landen tot op zekere hoogte de vrijheid t.a.v. hun wisselkoers zouden willen bezitten om door koersmanipulaties een zekere invloed op hun deviezenreserves te kunnen uitoefenen. De thans voorgestelde regeling houdt in, dat elk land aangeeft welke marges van koersfluctuaties het noodzakelijk acht. Het verbindt zich ervoor zorg te dragen, dat de maximum- of minimumkoersen niet worden overschreden. De marges moeten officieel worden bekendgemaakt en zullen gelden zolang het betrokken land niet een andere koersmarge heeft opgegeven. In principe is elk land geheel vrij, de koersmarge te stellen, die het nodig oordeelt. Wel hebben alle O.E.E.S.-landen zich verenigd met een „déclaration d'intention”, waarbij gewezen wordt op de wenselijkheid om de koersmarges zo beperkt en stabiel mogelijk te houden. Het multilaterale betalingssysteem beperkt voorts de nadelen van koersfluctuaties zoveel mogelijk, voor een deel omdat een land niet dan met notificatie aan de Organisatie en aan haar Leden tot koerswijziging mag overgaan en voorts omdat alle op het moment van koerswijziging uitstaande saldi op basis van de oude koersen worden verrekend.

Voor een goed begrip zij er tenslotte op gewezen, dat de in het kader van de E.M.O. vastgestelde koersmarges de goedkeuring van het Internationale Monetaire Fonds behoeven, voor zover zij een spreiding van 1 % aan weerszijden van de officiële pariteit overtreffen.

Ofschoon de bepalingen der Overeenkomst alleen gelden voor het Rijk in Europa, raken zij toch ook de belangen van Suriname en de Nederlandse Antillen. Met deze rijkdelen loopt de afspraak, dat het gehele terrein van de monetaire en handelspolitieke betrekkingen tussen deze rijkdelen enerzijds en Nederland anderzijds opnieuw zal worden bezien, indien en zodra met betrekking tot de E.B.U. zich ingrijpende wijzigingen zouden voordoen. Het systeem van de E.B.U. immers gaf een hechtere basis aan de conversiefaciliteiten, welke Nederland aan de rijkdelen in de West had gegeven met betrekking tot Europese valuta's, en deze rijkdelen hebben er dan ook belang bij, dat het E.B.U.-verdrag niet zonder meer ophoudt te bestaan, maar gevolgd wordt door een systeem, dat de mogelijkheid biedt van soortgelijke, indirecte voordelen voor die rijkdelen als de E.B.U.-overeenkomst bood. Overeenkomstig lid I van artikel 24 van het Statuut voor het Koninkrijk der Nederlanden is de tekst van de onderhavige overeenkomst, gelijktijdig met de overlegging aan de Staten-Generaal, overgelegd aan de Staten van Suriname en de Staten van de Nederlandse Antillen. Een afschrift van de toelichtende nota is ad informandum meegezonden.

Het komt de ondergetekenden voor, dat de Europese Monetaire Overeenkomst een belangrijke bijdrage zal kunnen leveren tot een goed functioneren van een vrij multilateraal handels- en betalingsverkeer, zoals dat thans met de invoering van de convertibiliteit wordt beoogd. In verband daarmee stellen de ondergetekenden zich zonder voorbehoud op het standpunt, dat de bekrachtiging van de Europese Monetaire Overeenkomst door Nederland gerechtvaardigd is, en zij veroorloven zich de Staten-Generaal te adviseren om hiermede in te stemmen.

De Minister van Financiën,
VAN DE KIEFT.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. W. BEYEN.

De Minister zonder Portefeuille,
J. LUNS.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.